

Návod na výrobu seker

sepsal: Tomš Papilus Maximus

potřebný materiál: jasanová větev, obyč hladká karimatka 12mm (je zbytečné na čepel používat EVA karimatku – je drahá, těžká a blbě se s ní pracuje a normální vydrží na sekeře skoro stejně – EVA se vyplatí jen na toporu), chemopren, kůže, barvy

potřebný vercajk: pila a spol. na opracování topora, klacík na kydání chemoprenu, řezák na koberce, lihovka, šmirgl (hrubost cca 40 a 160), štětce atp. na barvení

Postup:

a) toporo:

Ideální toporo pro takovouto zbraň je kulatina cca 25-30mm v průměru, nebo oválného průřezu o ekvivalentním průměru (tj. 25x35 atp.) (průřez stejný po celé délce zbraně). Pro obouruční zbraně vždy raději tlustší. Přesný průměr závisí krom volby materiálu též na tom, zdali chcete přiznat dřevěnost topora (tj. jen ho namořit a již ho dále ničím neobalovat), nebo zdali jste ochotni zbraň ještě vyztužit kobercovou páskou. Takže buď použijte o cca 5mm tlustší dřevo které pak namoříte, nebo použijte dřevo tenčí, nalakujte ho a pak ho obalte 3-mi vrstvami kobercové pásky. Váha obou variant je +/- stejná.

Co tedy přesně použít? Velmi vhodné jsou bukové či jasanové větve, zejména, vyrábíme-li zbraň s asymetrickým bijákem (jednobřítá sekera, či sekera dvoubřítá s každým břitem jiným, obdobně palice).

Uříznem si pěknou +/- rovnou větev, nebo raději celý malý stromek. Nejlepší doba na řezání je zima, dřevo je pak nejpevnější. Větev necháme cca 2-3 měsíce vyschnout, teprve pak odstraníme kůru (jinak by dřevo, zejména jasan, popraskalo). Během vysychání musí větev ležet vodorovně na zemi, podepřená pěkně souvisle po celé své délce, jinak by se zkroutila.

Poté, co větev zbavíme kůry (sekerou, pořízem), ji nejprve ošmirglujem do hladka a pak natřeme mořidlem a dle uměleckého záměru i bezbarvým lakem (pak nám nebude toporo tolik sát vodu a bude se méně kroutit). Po zaschnutí je toporo hotové.

Pro symetrické zbraně můžeme použít násadu na motyku. Nezhoblovaná, jen namořená a nalakovaná má ideální proporce pro obouruční palici či sekyru. Pro jednoruční sekyru či palici ji trochu ztenčíme hoblíkem.

Vychytávkou je udělat na konec topora hlavici (ze dřeva, sekery nevyvažovat!). Hlavici si vyřežeme z vhodného dřeva a k toporu přichytíme dvěma vruty (6mm průměr a tak dlouhé, aby v toporu byly cca 5cm hluboko – tedy většinou vruty délky 100 – 140 mm). Druhou variantou je vyrobit hlavici z karimatky – namotat na konec topora pásy karimatky, obalit kobercovou a nabarvit. Odpadne problém s nutností do tenkého průřezu topora vtěsnat 2 vruty pro dřevěnou hlavici a díru pro kožený řemen (viz níže)

U jednoručních seker se totiž ještě vyplatí vrtnout skrz toporo pod rukojetí díru a tou protáhnout buď pořádný kožený řemen, nebo hodně pevný provázek a udělat si tak oko, kterým si sekeru (nebo i palici – tam to platí též) chytíte k ruce tak, že vám ji nikdo nevytrhne a vy naopak budete moci bez obav vytrhávat z rukou zbraně joudům, co tuhle vychytávku nemají. Nemluvě o tom, že takový řemen zlepšuje i ovladatelnost zbraně. Někdy je trochu na obtíž, ale rozhodně se vyplatí.

Na obrázku vidíme starší výrobek s perfektně fungujícím řemenem. Zbraň nemá pořádnou hrušku, jen je na konci namotán špalík z kůže (doporučuji z estetických důvodů řešit jinak (viz text. nad fotografií.)

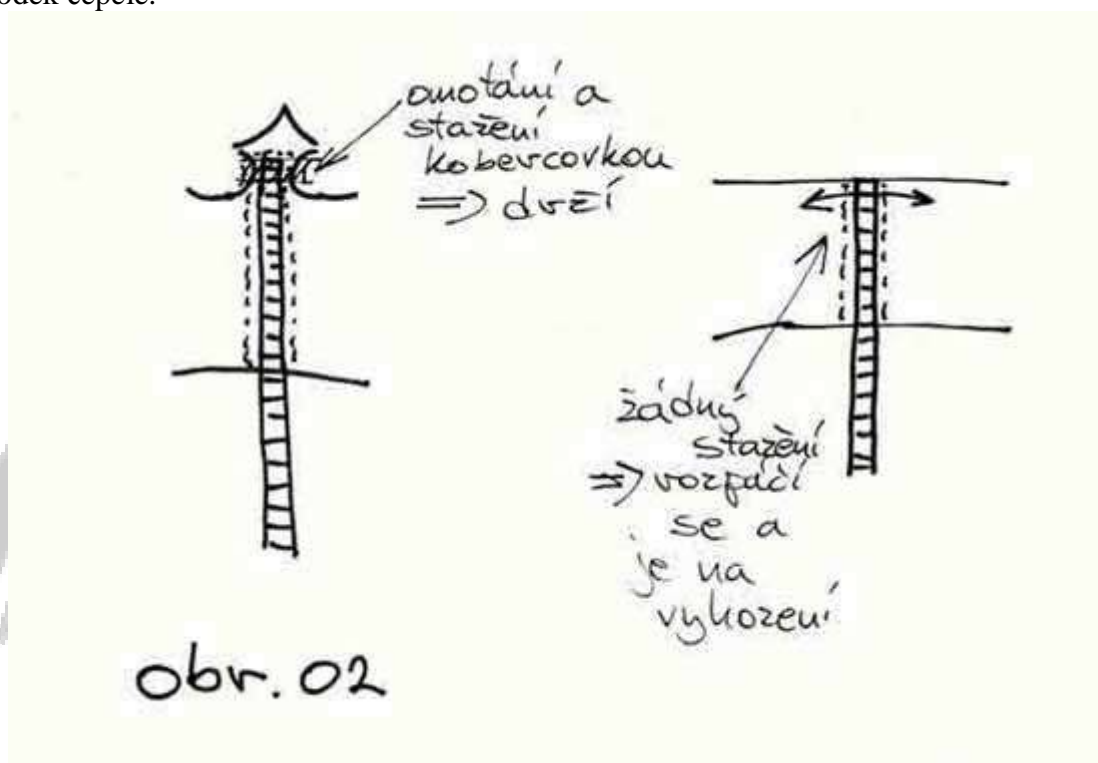
b) uchycení čepele k toporu:

Existuje několik variant, které lze navzájem kombinovat. Zvolená metoda závisí na požadovaném tvaru sekery a ten zas musíme způsobu uchycení k toporu přizpůsobit. Proto si nejprve probereme metody uchycení čepele (kterou ještě nemáme) k toporu a čepel si probereme až následovně.

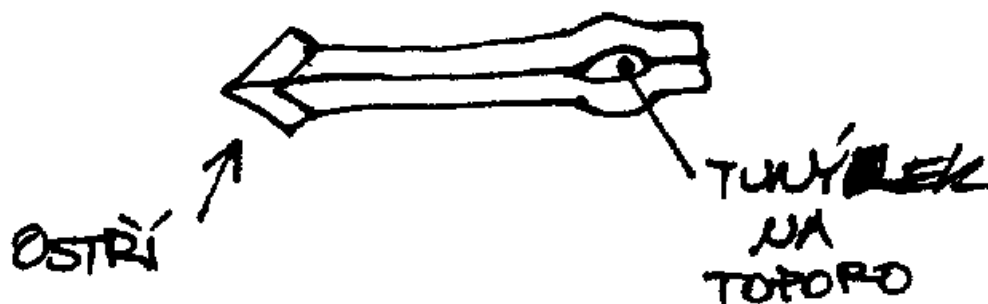
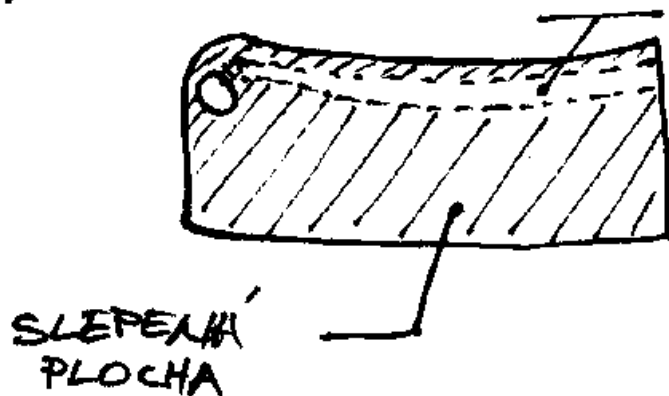
Varianty uchycení:

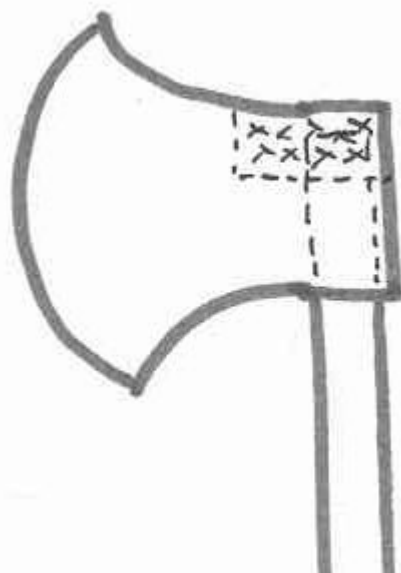
1) tunýlek: Při slepování obou hlavních dílů k sobě, necháme min. cca 2-3 cm od okraje neslepený proužek na sílu topora (viz obrázek). Po zaschnutí pomatláme toporo chemoprenem a bleskově bez meškání ho narvem do tohoto tunýlku. Vyladíme pozici na toporu a necháme zaschnout. Též toporo doporučuji před přilepením lehce obrousit.

Pozor! Čepel musí mít na vrcholku topora buď trochu vystupující tvar, aby se dala dobře chytit a ztáhnout kobercovkou, aby se nerozpáčila, nebo musí být nahoře vyztužena jekorem (viz obr.). Obdobně lze vyztužit i spodek čepel.

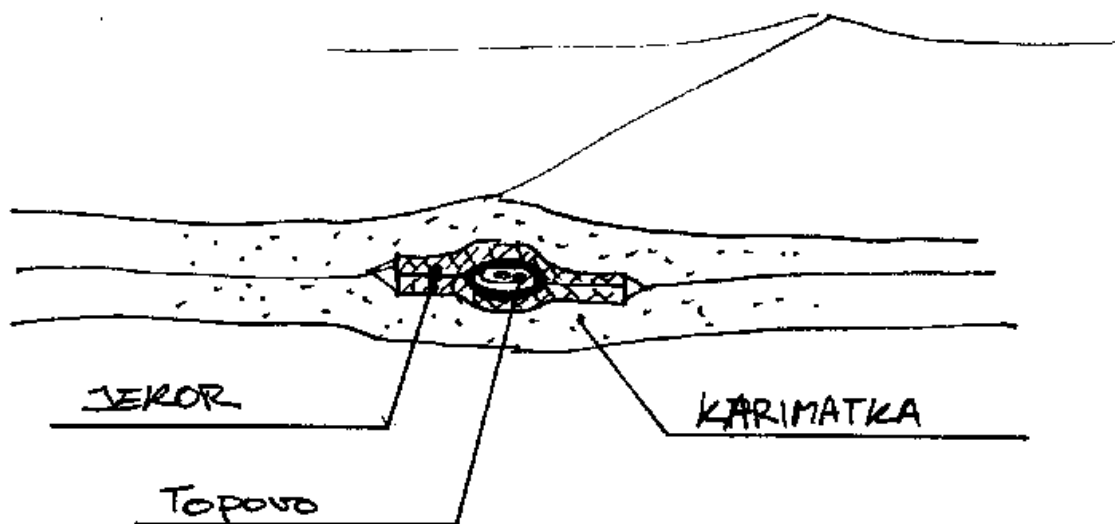

NESLEPENÝ TUNÝLEK NA TOPORO

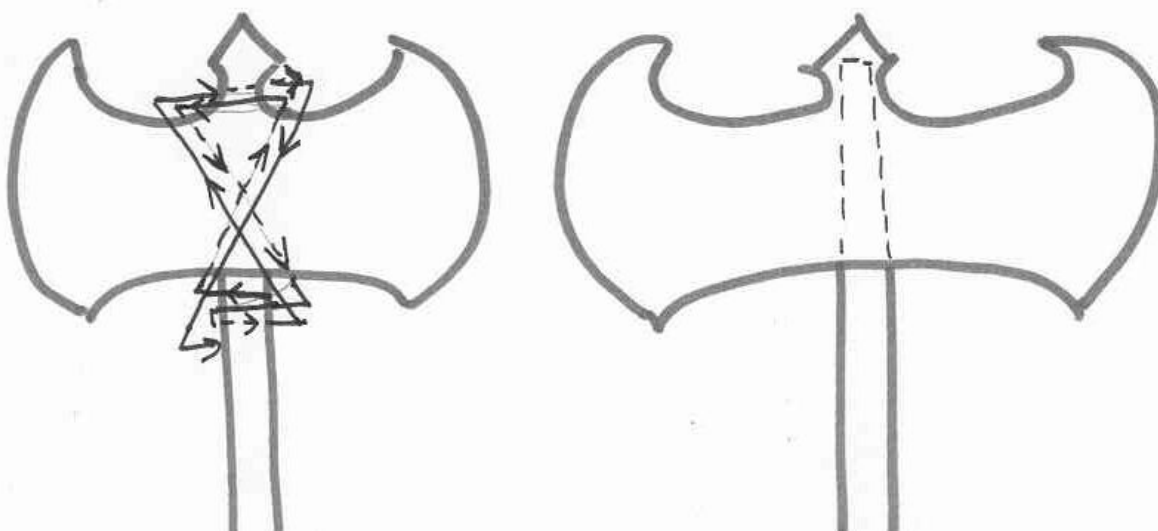

Křížkované je jekorové vyztužení uvnitř sekery

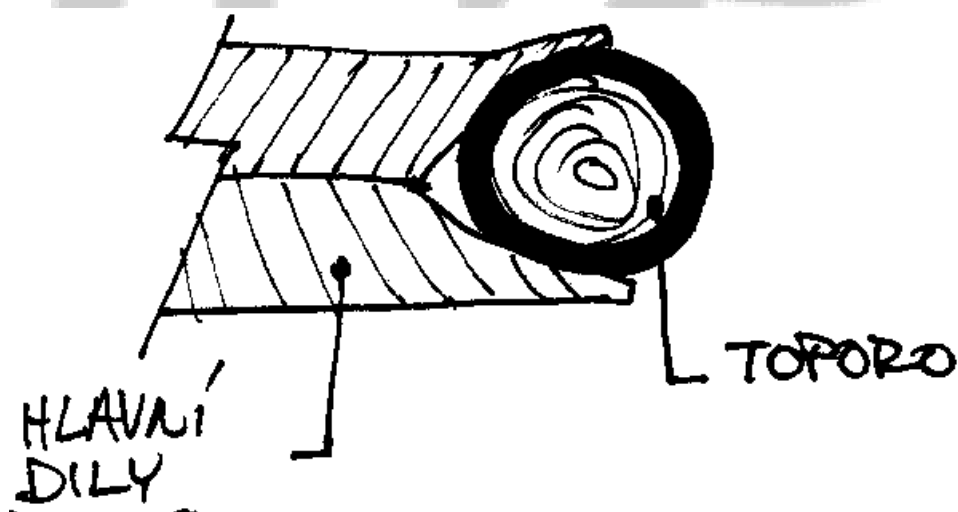
Čepel k toporu ještě dále přitáhneme kobercovou páskou dle obrázku:

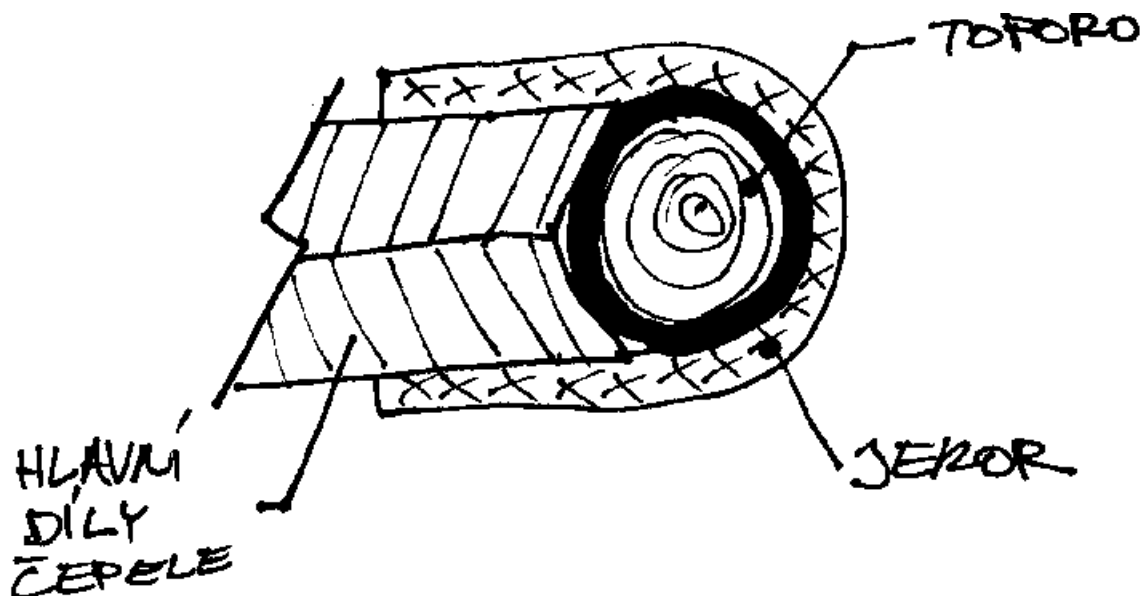

2) žlábek: Před slepováním obou hlavních dílů k sobě, na straně, kde bude toporo, oba díly seříznem tak, aby po slepení vznikl na hraně žlábek. Po slepení hlavních dílů do tohoto žlábku napatláme chemopren a necháme odvětrat. To samé s jednou stranou topora. Toporo a čepel pak k sobě již snadno slepíme. S fixací polohy si pomůžeme kobercovou.

Tato varianta je pro dvoubřité sekery nepoužitelná – nevydrží.

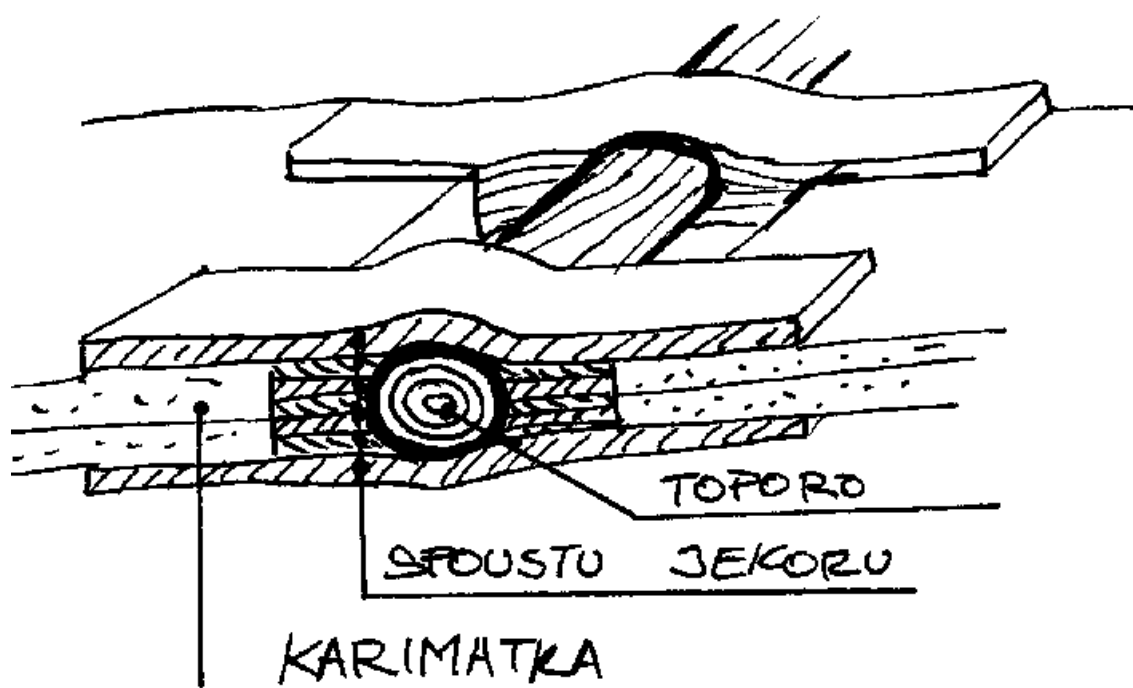

3) žlábek vylepšený: Žlábek uděláme mělký a přichycení čepale k toporu vyřešíme pruhem jekoru (viz obrázek)

Dvoubřítá čepel se připevní obdobně s pomocí dvou (či více vedle sebe) jekorových plátů, podobně jako ve variantě 4), „jekorové nožičky“, jen bez nožiček. J

4) „jekorové nožičky“ – Moje oblíbená metoda J. Vyrobit si břít sekery, pokud chceme dvoubřítou, tak dva břity (podobně jako ve 3). K toporu je připevníme čtyřmi/šesti/... jekorovými pláty - podobně jako ve 3 - s jedním dost podstatným rozdílem. Jakým? Koukněte na fotografii a vše je jasné – jen doplním podstatnou věc – ty „nožičky“ jsou spleené chemoprenem z mnoha vrstev jekoru. Tato 4) varianta je dle mého názoru nejtrvanlivější, neboť zde není karimatka namáhána přímo tlakem o toporo, ale mezi ní a toporem je ještě jekor, který se ani netrhá, ani soustavným stlačováním nerozpadá, což je u ostatních variant trochu problém (po pár letech budete muset čepel vyměnit).

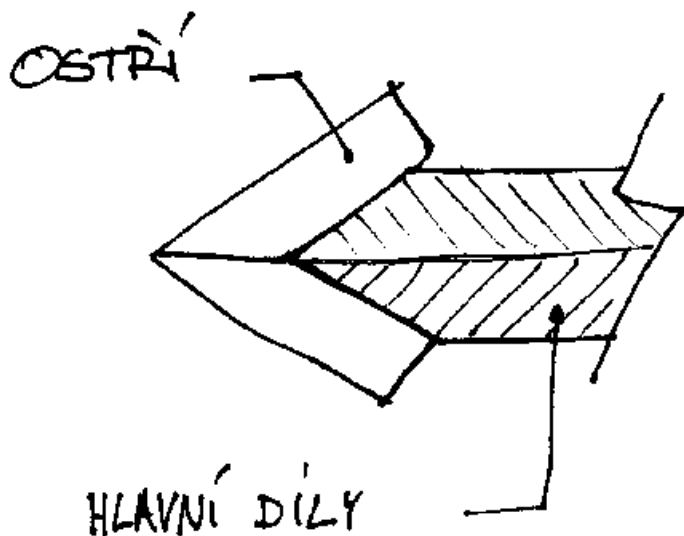

c) čepel:

Nejprve si rozkreslíme lihovou fixou po karimatce tloušťky 12mm tvar budoucí čepel (2 stejné, jen zrcadlově obrácené díly). V místě ostří pak cca 2 cm ubereme a oba takto zmenšené díly vyřízneme a jejich povrch z těch stran, kterými se budou lepit k sobě, obrousíme šmirglem, aby k sobě lépe chytli (čím víc, tím líp). Pak k sobě oba díly pečlivě slepíme (dodržovat návod – hezky nechte všechno řádně odvětrat). Pozor! Někdy je třeba nechat díru na toporo, dle způsobu uchycení čepel k toporu! (viz b)).

Čas na zasychání chemouše na hlavních dílech využijeme k výrobě“ostří“. Jde o dva zrcadlově obrácené pruhy karimarky šíře cca 4 cm a tvarově shodnými, respektive lehce prohlejšími s tvarem ostří sekery. Jejich vnější hrany seřízneme pod úhlem cca 45° řezákem na koberce. Stejně pak seříznem do „ostrá“ vnější hranu (tj. tu, kde bude ostří) teď již slepených a zaschlých hlavních dílů čepel. Oba pruhy ostří pak už jen na hlavní díl přilepíme dle obrázku.

Plochy budoucích spojů vždy nejprve přebrousit šmirglem! Chemoprenem nešetřit, tvrdé to nebude a co bude, to změkne. Dodržujte, aby jednotlivé díly byly opravdu zrcadlové – když je budete slepovat k sobě, musí vlivem toho že se karimatka kroutí, od sebe „odlézat“ buď konce, nebo středy dílů! Když by do sebe vlivem stejného prohnutí pasovali, byla by čepel zkroucená!

Nepřesnosti ve výrobě doladíme řezákem či nůžkami.

Pozor! vždy je nutno sekeru navrhnout tak, aby konec topora byl zakryt karimatkou!!!

Přesný tvar je vždy třeba vyladit se způsobem uchycení čepel k toporu – viz b)!!!

d) omotání kobercovou:

Nejprve zpevníme obvod čepel. První kus kobercovky začnem přilepovat na jednom konci u topora a lepíme postupně dokola přes ostří k druhému konci u topora. Pak natrháme kobercovou pásku na pruhy poloviční šíře a dále jimi zpevňujeme obvod čepel. Soustředíme se na horní hranu a především na dolní hranu, kde pruhy kobercovky přilepíme i kousek po topoře (min.cca 3 cm) tak, aby se karimatková čepel pevně spojila s dřevěným toporem. Dolní hranu a vůbec všechny hrany, kde hrozí trhání takto zpevníme 4-6 pruhy kobercovky.

Kratšími kusy přitáhneme v místě napojení čepel na toporo tyto pásky kobercovky k čepeli i k toporu, aby se tahem za čepel neměly tendenci odlepovat.

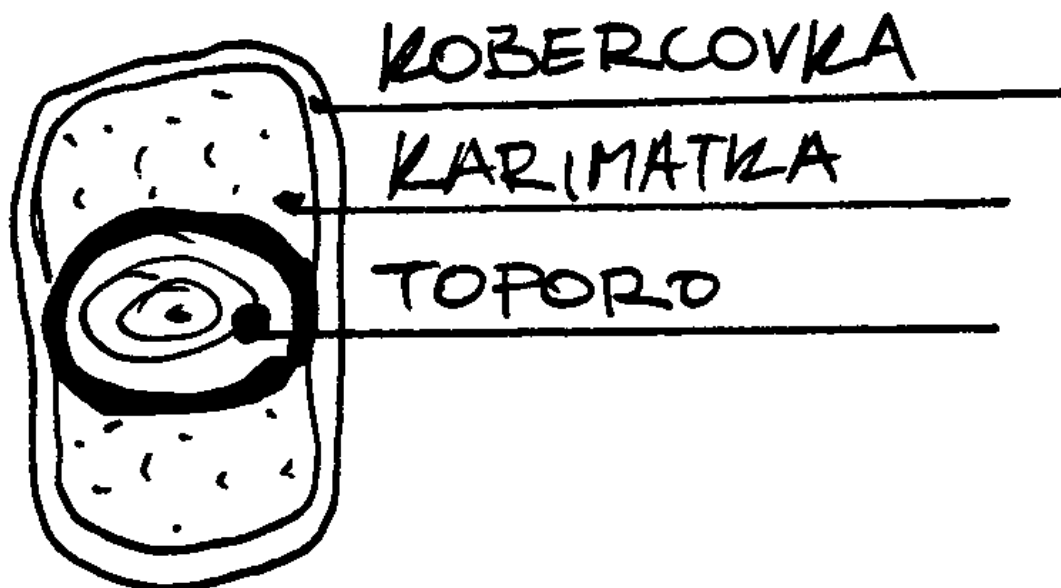
Již širokými pruhy pak polepíme celou plochu čepel tak, aby šly pěkně ve směru topora. Vrstvy na sebe lepíme s cca 25% překrytím, vždy od topora k ostří. Na ostří pak dáme ještě jeden extra finální pruh kobercovky. Hotovo

e) barvení čepel:

Čepel je třeba barvit vodou ředitelnými akrylátovými barvami. Vhodný je např. balakryl. pokud nám nevyhovují prodávané odstíny, bez servítek si z nich namícháme vlastní odstín. Čepel přetřeme 2-mi vrstvami balakrylu. Obě po zaschnutí přebrousíme jemným šmirglem. Tuto základovou vrstvu doladíme s pomocí sprejů, dalších barev a štětce, nebo angmarským patinováním s pomocí kusu molitanu. Vyzdobenou čepel přetřeme bezbarvým lakem (1-2 vrstvy).

f) obalení topora

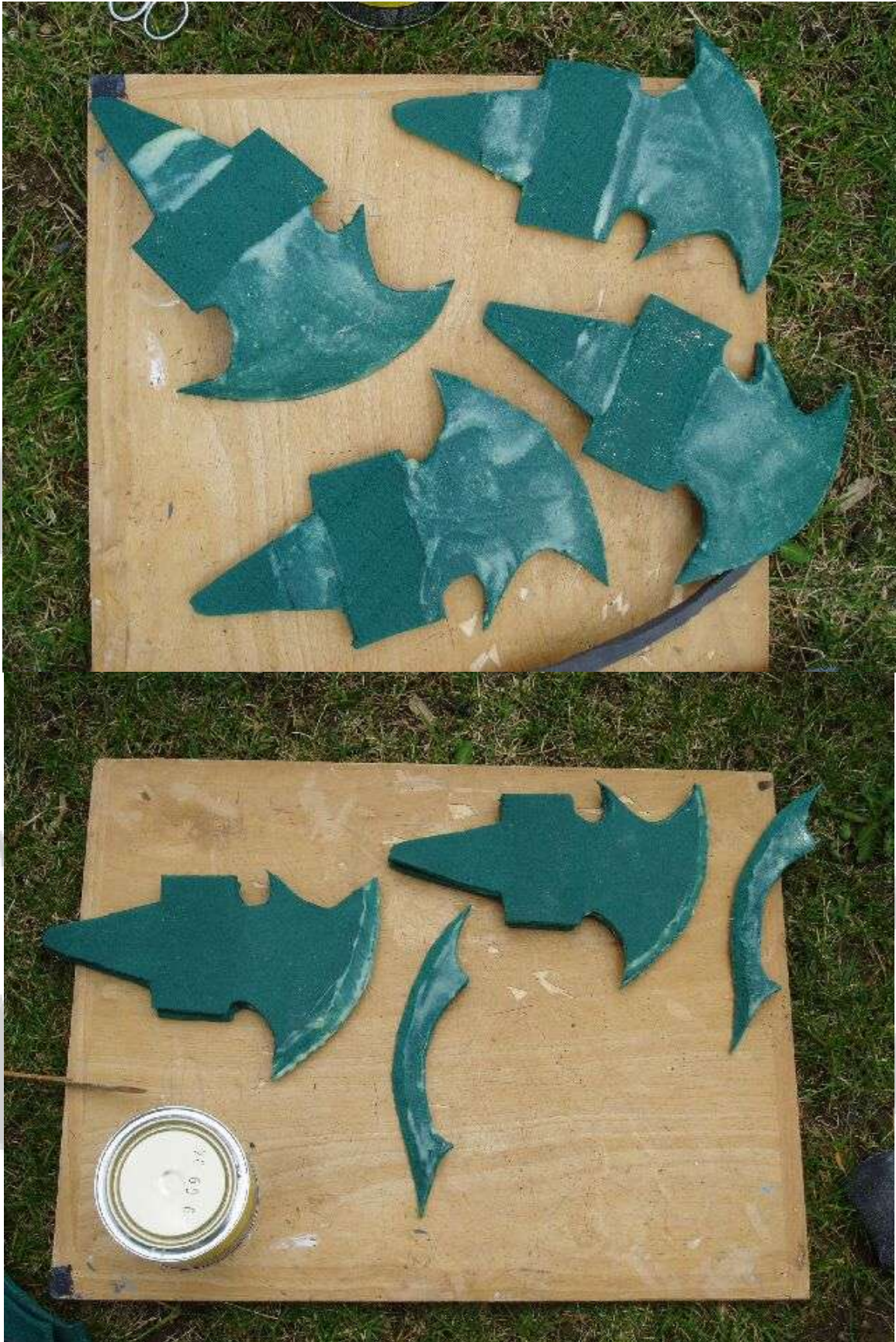
Toporo pod čepelí je třeba obalit(vyměkčit), je-li čepel kratší než 1/2 délky zbraně. Doporučuji použít dva pruhy EVA karimatky nebo normální karimatky, které přilepíme kobercovou páskou k toporu. Nestahovat příliš, ale zase dostatečně na to, aby na toporu měkčení drželo. O zdobení a pořadí vrstev (a snadné vyměnitelnosti měkčení) platí to samé jako u placátu.

g) finální úpravy:

Jílec omotáme dle chuti kůží. Dobré je, není-li toporo těsně pod čepelí obaleno dál karimatkou, toto místo alespoň zesílit cca 2-3 vrstvami 3mm kůže – zabráníme tak naštipávání topora o hrany štítů.

pár fotek z lepení čepele pro ukázkou (všimněte si, že bodec nebude slepený – je to tak nutné, aby nebyl příliš tvrdý!):

-----konec-----